

ZÁPIS

z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství
České akademie zemědělských věd
11. a 12. května 2017 v oblasti působení podniku Lesy České republiky, s. p., Krajského
ředitelství Zlín, Lesní správy Strážnice

Přítomni – viz prezenční listina; při prezenci byl přítomným předán zápis z podzimního zasedání KLE OLH ČAZV v působnosti Lesní společnosti Prylovi, s. r. o. a Dřevozpracujícího družstva Lukavec.

Program:

11. 5. 2017

1. Informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV
2. Stav lesnického ekonomického výzkumu
3. Současná ekonomická situace v LH
4. Hlavní téma zasedání: „Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnicími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny“
5. Lesní správa Strážnice – historie a současnost
6. Organizační záležitosti

12. 5. 2017

Exkurze – lesnické hospodaření v oblasti působení LS Strážnice

Úvod

Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák. Přivítal všechny přítomné a seznámil s programem a organizačními záležitostmi zasedání.

ad 1) Informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV

Prof. Podrázský (předseda ČAZV)

- Pochválil aktivní činnosti KLE OLH; v minulém půlroce byla rozšířena sekce Ekonomiky zemědělství – více viz webové stránky; změna sídla ČAZV.
- Nejvýznamnější činnost vydavatelská; Osobnosti českého zemědělského a lesnického výzkumu narozených do roku 1935.
- Důležitý časopis Journal of Forest Science – apel na publikační činnost v tomto časopise.
- Zmínil spor o invazní organizmy.
- Akademie jako celek oživila členskou základnu, 22 nových členů, v případě LH žádný nový člen.
- Letošní rok je volební; proběhlo výběrové řízení na tajemníka ČAZV, nová tajemnice.
- Na závěr poděkoval za pozvání a popřál pěkné dva dny.

ad 2) Stav lesnického ekonomického výzkumu

Ing. Hlaváčková – Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

- ÚLDEP se specializuje na projekty menšího rozsahu, většinou jednoleté.
- V roce 2016 dokončení prací na 2 projektech – dílčí projekt institucionálního plánu Mendelovy univerzity v Brně – Analýza uplatnitelnosti absolventů Lesnické a dřevařské fakulty na trhu práce, projekt IGA LDF_VT_2016007 – Kvantifikace vlivu vybraného lesního podniku na lokální ekonomiku regionu.
- V roce 2017 pokračují práce na zahraničním projektu: Lesnická inventarizace a trvale udržitelné lesnické hospodaření v chráněných oblastech Tušeti v Gruzii (2016 – 2019) a také na projektu GS LČR: Vyhodnocení veřejného zájmu na lesích a návrh komunikační strategie s veřejností na příkladu modelového území Třeboňské pánve (2016 – 2018).
- Nové projekty s jednoletým řešením, tři projekty IGA: LDF_VT_2017006 – Vytvoření metodiky komplexního hodnocení ekonomických vlivů plynoucích z rekreačního využívání lesních ekosystémů; LDF_VP_2017003 – Analýza spotřebitelského správání v segmente dřevařských výrobků v kontexte zájmu o spotřebu produktů z certifikovanéj dřevnej suroviny; LDF_VP_2017027 – Bariéry podnikání v odvětví lesnictví v České republice.
- V roce 2017 také pokračuje spolupráce ÚLDEP na projektu NAZV, kde je hlavním řešitelem Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky v Praze.
- ÚLDEP také participuje na projektu TAČR Vývoj a výroba variabilního vyvážecího traktoru se zaměřením na ekologickou čistotu prací a efektivní zpracování biomasy v lesním hospodářství.

- Pro rok 2017 dva výzkumné úkoly účelové činnosti, které jsou řešeny na ŠLP Křtiny, zaměření: analýza rekreačního využívání území, návrh marketingové strategie ŠLP.
- Na podzim 2017 – Kurz oceňování lesa a znaleckého minima, garant: Ing. Matějčíček
- Pozvánka na konferenci, nad kterou převzal záštitu ministr zemědělství a děkan LDF, kterou ÚLDEP bude pořádat společně s Lesy ČR s názvem Rekreační účinky lesních ekosystémů: příklady dobré praxe, 14. září 2017 na zámku ve Křtinách, cíl: prezentace příkladů dobré praxe v oblasti rekreačního využívání lesních ekosystémů, diskuze nad možnými střety zájmů všech stakeholderů se zaměřením na socioekonomické aspekty a hledání řešení vedoucích k vyváženému využívání lesních ekosystémů všemi stakeholdery.

Ing. Matějčíček – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

- Informoval o výsledcích a úkolech ohledně oceňování lesa, které přidělilo ÚHÚL MZe.
- V lednu dokončili závěrečnou zprávu – Modely oceňování lesů, určili datové vstupy, kterou jsou třeba k oceňování, modely je třeba předělat, návrhy jak oceňovat les jako celek – ve vyhlášce žádný výnosový způsob oceňování není, návrhy na oceňování jak přiblížit tržní cenu k ceně úřední; zpráva předána v lednu
- Pro rok 2017 – 4 úkoly – aktualizace podkladů pro vyhlášku; návrh na zjednodušené oceňování pro finanční účetnictví (do roku 2009 nebylo, v současnosti 1 m2 s pozemkem stojí 57 Kč); sběr vybraných ekonomických údajů pro zpřesnění ekonomických modelů (tržní ceny od LČR); přípravné kroky, které by mohli následovat, až MZe předá výkaz Les-01 na ÚHÚL, příprava dat z datového skladu – propojení ekonomických údajů s provozními a výrobními podmínkami

Prof. Šišák – Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství FLD ČZU v Praze (KEŘLH).

- Za rok 2016 úspěšně ukončeno několik projektů, výstupy prezentovány a předány.
- Zásadní úkol – uzavření projektu NAZV č. QJ1220313 „Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství.“ Doba řešení: 2012 – 2016, garant, řešitel doc. Kupčák .
- Další úkol, který byl přijat MZe – NAZV č. QJ1230330 „Stabilizace lesních ekosystémů vyváženým poměrem přirozené a umělé obnovy lesa.“ Doba řešení: 2012 – 2016, garant VÚLHM, doc. Jurásek, 15 členů týmu.
- Ukončen projekt COST Action FP1201 FACESMAP: Forest Land Ownership Change in Europe: Significance for Management and Policy. Doba trvání projektu: 2012 – 2016. Doc. Jarský je členem Management Committee za ČR; zajímavé výstupy projektu z pohledu struktury vlastnictví lesů v ČR; projekt přijat.
- Ukončen projekt COST Action FP 1207 ORCHESTRA. Orchestrating forest-related policy analysis in Europe. (Harmonizace lesnické politiky). Doba trvání projektu 2012 – 2016. Dr. Hrib je členem Management committee za ČR.

Pro rok 2017 – řešení stávajících a nových projektů:

- NAZV č. QJ1530032: „Aktuální a strategické možnosti trvale udržitelného poskytování funkcí lesa a služeb polyfunkčního lesního hospodářství veřejnosti z hlediska sociálně-ekonomického, politického a právního v České republice“ odborný řešitel prof. Šišák, podílí se další instituce, 19 členů týmu.
- Podíl na řešení projektů NAZV: NAZV – Komplexní řešení a aktualizace oceňování funkcí lesa, financování, střetů zájmů a řešení střetů zájmů. 2015 – 2018. Participuje ÚLDEP LDF MENDELU a VÚLHM; NAZV-KUS: „Optimalizace managementu zalesňování zemědělské půdy ve vztahu ke zvýšení retenčního potenciálu krajiny.“ Doba řešení: 2013 – 2017. řešitel prof. Podrázský, spolupracovník prof. Pulkrab; NAZV – Zvyšování adaptability LH, řešitel dr. Bílek; hodnoceno na základě SLT; NAZV – Další projekt zabývající se harvesterovou technologií.
- Uplatnění douglasky v lesním hospodářství ČR, potenciální možnosti pěstování douglasky.
- GS LČR Ekonomika březového hospodářství v ČR 2016 – 2017. Ing. Dudík.
- Další projekty: pro MZe, Městské lesy Hradec Králové (sociálně-ekonomické funkce).
- Ukončený projekt GS LČR – socioekonomické dopady převedení území na národní park – Křivoklátsko.
- Nový projekt – řešen pro Chorvatsko, ve spolupráci s institucemi, zakázka chorvatského MZe, problematika nedřevní produkce lesa (sběr lesních plodin), druhotné lesní produkty, atd.

ad 3) Současná ekonomická situace LH

Ing. Lojda (MZe) – vedoucí oddělení ekonomických nástrojů v LH

- aktuální informace ze Sekce lesního hospodářství MZe
- 4 priority:
- Zřízení (marketingového) Lesnického a dřevařského fondu – zřízení by mělo být novelou lesního zákona; pozitiva a negativa; fond pracuje s omezenými zdroji; hledání zdrojů.

- Novela zákona č. 226/2013 Sb., uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh – umožnění krajským úřadům pozastavit dodávku dříví.
- Podpůrný garanční a lesnický fond – snaha více zapojit LH; podpory pro vlastníky lesů, dřevozprac. podniky, školkaře; možnost snížení jistiny úvěru; klasická podpora úroků s úvěru.
- Koncepce voda + sucho: popis problémů klimatické změny, hledání nástrojů.
- Podpora pilařských provozoven – snaha dotknout se i oblasti zpracování dříví, převis žádostí nad zdroji; sílí tlak na možnosti skladování dříví; vybavení provozoven, problematika malých a mikro podniků.
- Cílový úkol – Zelená nafta – novela zákona o spotřebních daních prošla – nejen vlastníci lesů, ale i službové subjekty mohou žádat o vratky daně 4,30 Kč za litr spotřebované nafty; diskuze s celníky – seznam činností, které budou stěžejní pro žadatele; podařila se prosadit cesta i na pracoviště; připomínkové řízení k vyhlášce – problematické dokladování spotřeby na porostní skupinu; žádost o schovávavost.
- Školení ke způsobu poskytování vratky spotřební daně – 4 školení od května do července, přednášet budou celníci.
- Cílový úkol – vyhláška o technických požadavcích pro stavby pro plnění funkcí lesa – reaguje na 3 normy; vyhláška současná stojí na neplatném zákonu.
- Novela lesního zákona – 3 novely – Lesnicko-dřevařský fond, otázka nezczitelnosti, zkracování doby platnosti plánu.
- NKÚ – zahájil největší kontrolu lesnických dotací v oblasti MZe, na krajských úřadech, 2011 – 2016.
- Poradenství – akreditovaná poradenská činnost - akreditovaní poradci v LH – i ekonomika LH.
- Semináře 2017 – činnosti pořádané subjekty, které to vysoutěží – semináře zdarma.
- Rozpočet 2017 – 585 mil. Kč celkem; ušetřené finanční prostředky z minulých let – 143 mil. Kč, celkem 728 mil. Kč; přesunutí finančních prostředků z krajů na ministerstvo; mandatorní výdaje cca 242 mil. Kč; 117 mil. Kč služby vlastníkům lesů; národní program genových zdrojů – 20 mil. Kč; finanční příspěvky v lesích cca 450 mil. Kč – pro nestátní vlastníky.
- Program rozvoje venkova – zaměření na řízení rozpočtu; rozpočet lesnictví tvoří 3,5 % PRV; např. pilařské provozovny, příslib rozpuštění některých zemědělských opatření, peníze využity na pilařské provozovny
- informace o příspěvcích krajů.

Ing. Veselá (MZe) – specifika a problémy LH v souvislosti se společenskými problémy vč. klimatické změny

- Usnesení vlády ČR č. 620/2015 – k přípravě realizace opatření pro zmírnění.
- Koncepce ochrany před následky sucha na území ČR; komise voda + sucho; připomínkové řízení; koncepce popisuje současnou situaci, scénáře vývoje klimatu, dopady sucha na jakost vody a vodní ekosystémy.
- Strategické cíle – zvýšit informovanost, zabezpečit udržení rovnováhy mezi dostupnými zdroji a potřebou vody napříč sektory, zmírňování dopadů sucha.
- LH – opatření na ochranu před následky sucha; opatření na lesní půdě (např. rámcové směrnice hospodaření, hnojení a vápnění).
- Legislativní nástroje, ekonomická opatření zaměřená vědy a výzkumu k problematice sucha a nedostatku vody.

Diskuze: Ing. Ornst otázka k zelené naftě – bude se týkat i soukromých subjektů? Ing. Lojda – bude se týkat. Otázka k existenci emailové adresy – zelena.nafta@; bude možnost dotací i na manipulační sklady – prolomit hranici lesa se podařilo pouze, pokud je manipulační sklad blízko; popis na stránkách celní správy.

ad 4) Semináře na téma: „Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnícími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny“

Ing. Gabzdil – Jan Bedřich Bechtel, K historii lesnického školství, Nástin historie panství Bzenec

- Se suchem se lesníci potýkají již staletí, v oblasti Bzenec J. B. Bechtel – z Hesenska; zalesnil „Moravskou Saharu“.
- Nástin historie Hessenska a Bzenbecka – Wilhelm II. Kurfürst von Hessen; Graf Wilhelm von Reichenbach-Lessonitz – majitel panství Bzenec, Velkostatek Bzenec v roce 1893.
- Lesnické školství v Hesensku a na Moravě, Lesnický ústav ve Waldau a ve Fuldě.
- Friedrich Ludwig von Witzleben; Bedřich Bechtel a jeho dílo.

Prof. Šišák a kol. – Experimentální vyjádření dopadů klimatické změny na ekonomiku LH ve vybraných povodích Jihomoravského kraje

- Cíl: vyjádřit dopad klimatické změny na ekonomiku LH v rámci případové studie na pěti vybraných povodích; povodí silně ohrožená klimatickou změnou; posuny vegetačních stupňů, koncentrace CO₂, dříve vyšší obsah.

- Základem pro ekonomickou analýzu byl návrh vývoje přírodně-porostních podmínek, zpracovaného pro časové scénáře – 3 období; ekonomické kritérium – hrubý zisk lesní výroby (HZLVr); základní jednotkou SLT; dále využito informací z typologie, legislativy, zastoupení dřevin, MZD, cílové hospodářství, doba obmýti.
- Náklady kalkulovány jako přímé a vlastní náklady; náklady kalkulovány jako náklady současné; kalkulace potenciálních výnosů – na základě růstových tabulek; HZLVr = výnosy – vlastní náklady; výsledky ukázaly propad HZLVr v budoucnu.
- Diskuzní poznámky – např. otázka biomasy, jednotky SLT, vývoj změn obmýtních dob, budoucí odbyt dříví, změna technologií zpracování, spotřebitelská poptávka atd.

Diskuze: prof. Holécy – specifika pěstování smrku na vátých píscích, riziko bude v budoucnu stoupat, pozitivní informace – pokud se smrk pěstuje ve smíšených lesích, bude riziko nižší.

prof. Pulkrab – Komparace ekologicko-ekonomické uhlíkové a energetické efektivity obhospodařování lesních porostů ČR

- 3 varianty efektivity: uhlíková efektivity (Life Cycle Assessment); program Fes – pro výpočet ekonomické efektivity, energetická efektivity.
- Dvě varianty hodnocení životního cyklu.
- Výsledky – porovnání dvou SLT; emise uhlíku dle použití různých způsobů těžebních technologií (motorová pila, harvester); rentabilita poměrně vysoká, i když není zahrnuta údržba cest.
- Energetická efektivity – smrkové CH (100 GJ/1GJ) bukové CH (88 GJ/1GJ)
- Nikdo ještě neudělal hodnocení tří efektivity na jednom objektu

Ing. Šafařík – Záměr vyhlášení lesnického parku Podkomorské lesy

- Dynamicky se měnící společenská poptávka – společnost očekává od lesů využívání, aniž by za to byla ochotna platit; tlak na komerční využívání lesů (zájem v lesích vytvořit široké spektrum možností kulturně-sportovního využití)
- Problém na obou březích Brněnské přehrady; nutnost využívání všech nástrojů, především marketingových
- Dát lidem možnost využití lesa, ale prostřednictvím výjimečnosti prostředí ve formě vyhlášení lesnického parku na území přírodního parku Podkomorské lesy vyhlášeném v roce 1989; současný stav porostů není v mnoha ohledech ideální, ale veřejnost jej tak vnímá, proto tam chodí; podpora mnoha institucí – nezbytné docílit myšlenkový soulad všech subjektů
- V územním plánu je oblast označena jako území s největším potenciálem rekreačního využití.
- Oblast prošla významnými změnami LH, druhová skladba velmi pestrá.
- Seznámení s cíli a očekávanými přínosy projektu; citlivé využívání rekreačních účinků lesa; plocha cca 3 – 3,5 tis. ha; maloplošná ZCHÚ, druhová skladba, převažuje PLO 33
- Otevření stezek pro Forest walking, půjčování trackingových holí, sportoviště na stezce atd. – cíl usměrnění využívání lesa a udržitelná turistika.

Ing. Mařáková – Kvantifikace újem LH Moravská Sahara, Škody působené chroustem maďalovým na území LS Strážnice

- Oblast vátých písků; seznámení se škodami, které působí chroust na území vátých písků; problém i na starších stromech, populace několikrát přemnožena, populace chrousta na 180 % stavu; nárůst poškozených ploch na LS Strážnice je alarmující, problém s budoucí kvalitou porostů; nejefektivnější se jeví letecký zásah, z důvodu ptačí oblasti je zakázán; 126 ha je cca roční holina – zalesnění ročně navíc.
- Náhrada újmy za poškození lesních porostů ponravou – výpočet dle vyhlášky č. 55/1999 Sb.; problematické uplatnění, nezohlednění několika hledisek – významná ekonomická ztráta.

Diskuze: prof. Holécy – zkušenosti s lýkožroutem na Slovensku, trvat na chemickém zásahu argumentem trvale udržitelného hospodaření – les na tomto území AOPK nechce; Ing. Šmída – zkusit jiný insekticid – již je povolený insekticid, který lze použít jednou ročně, problematická aplikace; Ing. Šafařík – problém měnícího se společenského zájmu – existují skupiny, které si les v této oblasti nepřejí, velká šíře výkladu legislativních předpisů, neexistují nástroje ve formě judikátu, jediná možnost je letecký zásah, je třeba masivní pozitivní medializace; prof. Šišák poděkoval a připomenul, že to bude třeba projednat na vyšších úrovních

Ing. Lenoč – Průzkum veřejného mínění na způsob a intenzitu využívání krajiny v ČR

- víceletý projekt, ve spolupráci ČZÚ – metodika výzkumu veřejného mínění
- standardizované dotazníkové šetření, 35 otázek,
- aktuálně dokončeno šetření ve 3 krajích ČR.

doc. Kupčák představil zástupce LS Strážnice

ad 6) Organizační záležitosti

- exkurze 12. 5. 2017 – lesnické hospodaření v oblasti působení Lesy České republiky, s. p., Krajského ředitelství Zlín, Lesní správy Strážnice – oblast Moravské Sahary
- sraz před hotelem, v 8.00 hod., zahájení u Bechtlova pomníku, ukončení v cca 12.00 hod.
- podzimní jednání KLE v oblasti lesního majetku Městské lesy Liberec.

Jednání ukončil prof. Šišák a poděkoval všem přednášejícím a přítomným.

Zapsal: Ing. Petra Hlaváčková, Ph.D., Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.